การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

THE IMPROVEMENT OF ENGLISH SPEAKING SKILL OF BUDDHIST MONKS AND NOVICES IN TOURIST ATTRACTIVE TEMPLES, IN MUANG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

สำราญ ขันสำโรง ทิพย์พนากรณ์ เลาลี และวิสุทธิไชย ชัยสิทธิ์

CHIANG MAI RAJABHAT UNIVERSITY
RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

08

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

THE IMPROVEMENT OF ENGLISH SPEAKING SKILL OF BUDDHIST MONKS AND NOVICES IN TOURIST ATTRACTIVE TEMPLES, IN MUANG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

สำราญ ขันสำโรง ทิพย์พนากรณ์ เลาลี และวิสุทธิไชย ชัยสิทธิ์

Samran Khansamrong, Tippanakorn Lowlee and Wisuttichai Chaiyasit

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Chiangmai Campus

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการสร้างคู่มืออบรมสำหรับพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง กลุ่มตัวอย่างเป็นพระภิกษุสามเณรที่พำนักวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง และผ่านการคัดเลือกทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 40 รูป และนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้าชมวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบ 3 วัด ได้แก่ วัดพระสิงห์วรมหาวิหาร วัดสวนดอก พระอารามหลวงและวัดเชียงมั่น จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มืออบรม แบบประเมินแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

ผลของการศึกษา พบว่า คู่มือฯ ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 69.79/81.42 ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษแก่พระภิกษุสามเณรที่เข้าร่วมวิจัยชัดเจน เห็นได้จาก คะแนนประเมินหลังการอบรมและฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ ในครั้งที่ 1 ($\overline{X}$=69.79±12.92) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่างจากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\overline{X}$=81.42±9.62) สูงกว่าก่อนฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ ($\overline{X}$=52.12±12.92) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่ร่วมการวิจัยให้สัมภาษณ์โดยรวมว่า มีความพึงพอใจในทักษะการพูดภาษาอังกฤษของพระ มีความสุขและเห็นว่าการที่วัดจัดให้มีการบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับวัด พระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมโดยพระเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวต่างประเทศเป็นอย่างมากและควรคงไว้

คำสำคัญ: คู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษ พระภิกษุสามเณร ในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

Abstract

The purpose of the research was to provide English training manual in order to develop English speaking skill about Buddhism, local art and culture of the monks and novices and to study the opinions of the foreigners who listen to the explanation of the monks and novices about Buddhism, local art and culture at tourist attractive temples. The research samples consisted of 40 monks and novices at popular temples in Muang district, Chiagmai province and 36 foreign tourists visiting the model Buddhist popular temples; Wat Phrasingha, Wat Suandok and Wat Chiangman. The research instruments comprised a set of training manual, evaluation form, interview form and questionnaire.

Research findings showed that the training manual was effectively helped the monks and novices improve their speaking skill at (E1/E2) 69.79/81.42. It was also shown that the average scores of the samples after participating in the training and practice the first time ($\overline{X}$=69.79±12.92) and the second time ($\overline{X}$=81.42±9.62) were higher than before being trained and practice according to the training manual at ($\overline{X}$=52.12±12.92) which were at the .001 level of statistical significance. From the interview, the tourists were happy and satisfied with the explanation of the monks and novices. They got more and useful information about Buddhism, art and culture. They also viewed that the activity should be continued.

Keywords: The training manual improvement of English speaking skill, Monks and novices, Tourist attractive temples

บทนำ

วัดและพระสงฆ์มีบทบาทที่สำคัญต่อประชาชนและสังคมไทยมายาวนาน เป็นรากฐานของแบบแผนการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมไทย ถือได้ว่าวัดและพระสงฆ์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน (มูลนิธิพระธรรมกาย, 2553) นอกจากนั้นแล้ว วัดยังเป็นแหล่งรวมผลงานทางด้านศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ในปัจจุบันวัดจึงมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวของไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากวัดได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเดินทางท่องเที่ยวและมีจุดมุ่งหมายในการเที่ยวชมวัด ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีภายในวัดโดยเฉพาะ เพื่อชมความสวยงามทางพุทธศิลป์ที่ปรากฏในโบราณวัตถุและโบราณสถาน อีกทั้งยังเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาจากองค์ประกอบต่างๆ ที่แวดล้อมภายในวัด รายงานการวิจัยจำนวนหนึ่งชี้ให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มที่จะท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเชิงศาสนาเพิ่มขึ้น (พระสุธีรัตนบัณฑิต และพระใบฎีกาสัญญา อภิวณฺโณ, 2559, 12) ดังนั้น วัดจึงเป็นสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับการเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะโดดเด่น และมีรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจ (สันติ เล็กสุขุม, 2538, 6) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมและเชิงศาสนานี้ จึงช่วยสร้างรายได้ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยเป็นอย่างดีและมีคุณค่ามากประการหนึ่ง อีกทั้ง วัดไทยจำนวนไม่น้อยที่มีศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐานที่เป็นแรงดึงดูด จูงใจให้ชาวต่างประเทศที่ต้องการพัฒนาจิตใจจำนวนมากเดินทางมาประเทศไทยเพื่อศึกษาและปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน ร่วมกับการเรียนรู้ศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมไทยภายในวัดไปด้วย การปรับบทบาทของวัดในมิติของการท่องเที่ยวโดยยังคงธำรงบทบาทของวัดตามแนวทางพระพุทธศาสนา ให้เป็นสถานที่พัฒนาจิตใจและท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม จึงเป็นประโยชน์ที่เกื้อกูลกันทั้งความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติและพระพุทธศาสนา และยังสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเส้นทางแสวงบุญในมิติ

ทางศาสนาของกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ที่สนับสนุนให้นำทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นมาเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวซึ่งบางแห่งก็เป็นมรดกของชุมชน (กรรณิกา คำดี, 2557, 177-188)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองเก่าแก่รุ่งเรืองด้านพระพุทธศาสนามาตั้งแต่สมัยสุโขทัย จึงมีวัดจำนวนมากกว่าหนึ่งพันสามร้อยแห่ง ในเขตอำเภอเมืองมีจำนวน 126 แห่ง (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่, 2557) ในจำนวนดังกล่าวเป็นวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด จำนวน 86 แห่ง (ภัชรบถ ฤทธิ์เต็ม, 2550, 103) นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยสงฆ์สองแห่งที่ให้บริการวิชาการและเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ชาวต่างชาติที่ต้องการสนทนาธรรมกับพระภิกษุสามเณร (Monk Chat) อีกด้วย อย่างไรก็ตาม พบว่าปัญหาการสนทนาธรรมคือ การบรรยายเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และวัดของพระภิกษุสามเณรเป็นภาษาอังกฤษยังไม่ดี ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในพระภิกษุสามเณรที่พำนักวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ในการบรรยายเรื่องราวภายในวัดเป็นภาษาอังกฤษเช่นเดียวกัน การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษแก่พระภิกษุสามเณรที่พำนักวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น นับเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอันล้ำค่าให้กับชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวประเทศไทย อีกทั้งช่วยสร้างรายได้ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้แก่ประเทศไทยทางหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ คณะผู้วิจัยในฐานะคณาจารย์ด้านภาษาต่างประเทศมหาวิทยาลัยสงฆ์ในจังหวัดเชียงใหม่ เล็งเห็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา สังคมชุมชน และประเทศชาติ จึงมุ่งศึกษาพัฒนาคู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อเพิ่มทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองรวมถึงศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองให้บังเกิดผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างคู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ของ Kemmis & McTaggart (1988) ใช้การวิจัยผสมผสาน (Mixed method study) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ดำเนินการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental research) ในรูปแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการประเมินก่อนและหลังเรียน (One group pre-posttest design)

$$T_1 \xrightarrow{\quad X \quad} T_2 \qquad T_3$$

T_1 หมายถึง การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนใช้คู่มือฯ (Pretest)

T_2 หมายถึง การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังใช้คู่มือฯ ครั้งที่ 1 (^{1}Posttest)

T_3 หมายถึง การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังใช้คู่มือฯ ครั้งที่ 2 (^{2}Posttest)

X หมายถึง การฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ

และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งมีขั้นตอนปฏิบัติการ 4 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning) เป็นขั้นที่คณะผู้วิจัยร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการบรรยายเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และวัดของพระภิกษุสามเณรที่พำนักวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างคู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2) ขั้นปฏิบัติการ (Action) เป็นขั้นตอนการวิจัยลงมือจัดทำคู่มือฯ เนื้อหาประกอบด้วย 3 หัวข้อคือ (1) ความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในวัดภาพรวม (2) คำถามที่ชาวต่างประเทศนิยมตั้งคำถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (3) การใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ และมี 5 ขั้นตอน

3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นขณะนำคู่มือฯ ทดลองฝึกปฏิบัติ

4) ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) เป็นการนำข้อมูลจากการทดลองใช้คู่มือฯ ฝึกปฏิบัติมาวิเคราะห์และประเมินผลพร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคโดยร่วมอภิปรายระหว่างคณะผู้วิจัย เพื่อนำข้อเสนอแนะปรับคู่มือฯ ให้เหมาะสมในวงจรปฏิบัติต่อไปให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มพระภิกษุสามเณรที่พำนักในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่สนใจสมัครเข้าร่วมการวิจัยตามคุณสมบัติคือ มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 255 รูป พระภิกษุสามเณรที่สมัครเข้าร่วมการวิจัยทั้งหมดได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ภาษาอังกฤษเพื่อประเมินทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานโดยคณะผู้วิจัยผ่านการประเมินและเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ จำนวน 40 รูป และ 2) กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้าชมวัดต้นแบบ 3 วัดดังกล่าว สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้และยินดีเข้าร่วมการวิจัย ในช่วงเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 36 คน

สถานที่ทำการวิจัย วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและวัดต้นแบบในการศึกษาครั้งนี้ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 วัด ได้แก่ วัดพระสิงห์ วรมหาวิหาร วัดสวนดอกพระอารามหลวง และวัดเชียงมั่น

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลา 5 สัปดาห์ 60 ชั่วโมง ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงกรกฎาคม 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ คู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนประเมิน : สัปดาห์แรก ผู้ฝึกสอน (คณะผู้วิจัย) ทำการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้รับการฝึก (กลุ่มตัวอย่าง) ด้วยการสัมภาษณ์ภาษาอังกฤษ 3 หัวข้อคือ (1) ความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในวัดภาพรวม (2) คำถามที่ชาวต่างประเทศนิยมตั้งคำถามเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (3) การใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ ใช้เวลาสัมภาษณ์ 10 นาทีต่อรูป จากนั้นจัดเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษดีและพอใช้ การประเมินนี้เป็นการประเมินก่อนใช้คู่มือฝึกสอนและปฏิบัติ (Pre-test)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนอบรม : สัปดาห์ที่สอง ผู้ฝึกสอนจัดการอบรมความรู้ภาษาอังกฤษแก่ผู้รับการฝึก เป็นเวลา 2 วันติดกัน (วันเสาร์-อาทิตย์) ใน 3 หัวข้อคือ (1) ความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในวัดภาพรวม (2) แนวทางการตอบคำถามแก่ชาวต่างประเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น และ (3) การใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลของวัดต้นแบบทั้ง 3 แห่งเป็นหลัก เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับวัดที่กลุ่มตัวอย่างพำนักได้ จำนวน 1 วัน เป็นเวลา 6 ชั่วโมง (วันเสาร์) และเข้าฐานฝึกปฏิบัติ 3 ฐาน (ฐานละหัวข้อ) หมุนเวียนจนครบทุกฐาน โดยจัดกลุ่มผู้รับการฝึกให้มีทั้งทักษะการพูดภาษาอังกฤษดีและพอใช้คละกัน เพื่อช่วยเหลือ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน จำนวน 1 วัน เป็นเวลา 6 ชั่วโมง (วันอาทิตย์) จากนั้นผู้รับการฝึกได้รับเอกสารการฝึกฝึกด้วยตนเองที่วัดวันที่เหลือในสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนฝึกสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง ครั้งที่ 1 : สัปดาห์ที่สาม ผู้ฝึกสอนฝึกปฏิบัติแก่ผู้รับการฝึก เป็นเวลา 2 วันติดกัน (วันเสาร์-อาทิตย์) เป็นสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง (ตามวัดต้นแบบที่ผู้รับการฝึกพำนัก) วันละ 6 ชั่วโมง และทำการประเมินหลังฝึกปฏิบัติเสร็จ เป็นการประเมินหลังใช้คู่มือฝึกสอนครั้งที่ 1 (1st Post-test) จากนั้นผู้รับการฝึกได้รับแบบประเมินและข้อเสนอแนะเป็นรายบุคคลเพื่อปรับการฝึกให้ดีขึ้นด้วยตนเองต่อที่วัดในวันที่เหลือในสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนฝึกสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง ครั้งที่ 2 : สัปดาห์ที่สี่ ผู้ฝึกสอนชี้แจงข้อบกพร่องและแนวทางแก้ไขโดยภาพรวม แล้วทำการฝึกปฏิบัติแก่ผู้รับการฝึก เป็นเวลา 2 วันติดกัน (วันเสาร์-อาทิตย์) เป็นสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง (ซ้ำ) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะรายบุคคลขณะฝึก วันละ 6 ชั่วโมง จากนั้นผู้รับการฝึกฝึกด้วยตนเองต่อที่วัดในวันที่เหลือในสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนฝึกสถานการณ์จริง : สัปดาห์ที่ห้า ผู้รับการฝึกปฏิบัติจริงกับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ณ วัดต้นแบบ (เป็นวัดเดิมที่ผู้รับการฝึกได้รับการประเมินครั้งแรก) เป็นเวลา 2 วันติดกัน (วันเสาร์-อาทิตย์) วันละ 6 ชั่วโมง และทำการประเมินหลังฝึกปฏิบัติเสร็จ เป็นการประเมินหลังใช้คู่มือฝึกสอนครั้งที่ 2 (2nd Post-test) พร้อมทั้งสัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้าร่วมการวิจัยทั้งหมด

โดยขั้นตอนที่ 2-5 การฝึกปฏิบัติจัดเป็นกลุ่มคละกันระหว่างกลุ่มที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้ดีและพอใช้ มีอาจารย์ผู้สอน (คณะผู้วิจัย) เป็นผู้นำทีมการฝึก เป็นต้นแบบสาธิตการบรรยายและชี้แนะข้อบกพร่องทั้งการพูดหรือวัจนภาษาและการสื่อสารด้วยภาษากายหรืออวัจนภาษา เช่น การใช้สีหน้าท่าทาง เพื่อปรับปรุงทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยหมุนเวียนเปลี่ยนกันเป็นผู้บรรยายและถามตอบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการดู ฟัง และทำ หลายครั้ง ซ้ำๆ รวมถึงเทคนิคกิจกรรมคู่ (Pair work) เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล การสัมภาษณ์ เป็นต้น

2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ สถานภาพและอายุ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเกณฑ์การวัดความสามารถด้านการพูด 5 ด้าน ๆ ละ 4 ข้อ รวม 20 ข้อ 100 คะแนน และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสัญชาติ และมีคำถามปลายปิด จำนวน 2 ข้อและคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพคู่มือฯ ได้แก่ แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวต่างประเทศในการบรรยายของพระภิกษุสามเณร และแบบสอบถามความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณร เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 8 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) เตรียมก่อนการทดลอง : การจัดเตรียมเครื่องมือวิจัยและสถานที่วิจัย การเตรียมผู้ฝึกสอน (คณะผู้วิจัย) และผู้รับการฝึก (พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง)

2) ดำเนินการจัดอบรม : การสอนและฝึกปฏิบัติทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 5 ขั้นตอนตามคู่มือฯ

3) สะท้อนผลหลังการอบรม : หลังจากสิ้นสุดการอบรม ใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวต่างประเทศในการบรรยายของพระภิกษุสามเณร เพื่อให้ได้ข้อมูลมาสะท้อนผลการปฏิบัติและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการต่อไป

4) ประเมินผลการเรียน : เมื่อจัดการอบรมและฝึกปฏิบัติภายในฐาน สถานการณ์จำลองในสถานที่จริงและสถานการณ์จริงครบแล้ว ทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวต่างประเทศในการบรรยายของพระภิกษุสามเณร และแบบสอบถามความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณร

การวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index : IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1977, 49-60) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการฝึกอบรม มีค่าเท่ากับ 0.8 และความเที่ยง (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) มีเท่ากับ .871 การวิเคราะห์ข้อมูล : ใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ (Paired sample t-test) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป และใช้การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 70/70 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของคู่มือฯ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นพระภิกษุสามเณร มีจำนวนทั้งหมด 33 รูป ตัดออกจากการศึกษาเนื่องจากเข้าร่วมวิจัยไม่ครบตามเกณฑ์ระยะเวลา 7 รูป เป็นพระภิกษุ 28 รูป (ร้อยละ 84.8) และสามเณร 5 รูป (ร้อยละ 15.2) มีอายุระหว่าง 17-22 ปี มากที่สุดคือ จำนวน 25 รูป (ร้อยละ 75.8) รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 23-28 ปี จำนวน 8 รูป (ร้อยละ 24.2) หลังการประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับดี จำนวน 19 รูป (ร้อยละ 57.6) พอใช้ จำนวน 14 รูป (ร้อยละ 42.4)

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 36 คน เป็นเพศชายและเพศหญิงจำนวนเท่ากัน 18 คน (ร้อยละ 50.0) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 30-39 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 ซึ่งระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทขึ้นไปจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ระดับปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 โดยเป็นชาวสหรัฐอเมริกามากที่สุดร้อยละ 27.8 รองลงมาคือ ชาวอิตาลี (ร้อยละ 11.1) จีน เยอรมัน (ร้อยละเท่ากันคือ 8.3) นิวซีแลนด์ ฝรั่งเศส เดนมาร์ค และชิลี (ร้อยละเท่ากันคือ 5.6) เนเธอร์แลนด์ มาลากา เปรู สเปน และสหราชอาณาจักร (ร้อยละเท่ากันคือ 2.8) ตามลำดับ

การสร้างคู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น แก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

การพัฒนาคู่มือฯ : คณะผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาครอบคลุมทั้งสามองค์ประกอบและเรียบเรียงจัดทำเป็นคู่มือฯ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ *องค์ประกอบที่ 1* ความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในวัดภาพรวม แนวทางการตอบคำถามแก่ชาวต่างประเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมท้องถิ่น และการใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ โดยใช้ข้อมูลของวัดต้นแบบทั้ง 3 แห่งเป็นหลักเพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้กับวัดที่กลุ่มตัวอย่างพำนักได้ *องค์ประกอบที่ 2* แผนการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนประเมิน ขั้นตอนอบรม ขั้นตอนฝึกสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง ครั้งที่ 1 ขั้นตอนฝึกสถานการณ์จำลองในสถานที่จริง ครั้งที่ 2 และขั้นตอนฝึกสถานการณ์จริง ดังรายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการข้างต้น และแบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของชาวต่างประเทศในการบรรยายของพระภิกษุสามเณร และแบบสอบถามความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมแก่พระภิกษุสามเณร

ประสิทธิภาพของคู่มือฯ : การวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของคู่มือฯ จากประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 69.79/81.42 แสดงว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของคู่มือออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ (n=33)

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	$\overline{X}$	SD	ร้อยละ
คะแนนประเมินระหว่างฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ (E1)	100	69.79	12.92	69.79
คะแนนประเมินหลังฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ (E2)	100	81.42	9.62	81.42

ประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 69.79/81.42

ความพึงพอใจต่อคู่มือฯ จากการประเมินความพึงพอใจของพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้คู่มือฯ หลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการอบรม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 90.9 สามารถนำประสบการณ์จากการอบรมและฝึกปฏิบัติไปใช้ในการบรรยายในวัดที่พำนักได้จริง (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 90.6) ได้รับประสบการณ์ตรงจากการฝึกภาคปฏิบัติ (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 84.8) ความรู้เรื่องรูปแบบโครงสร้างภาษาอังกฤษช่วยในการอธิบายเกี่ยวกับเรื่องราวและสถานที่ภายในวัดได้เพิ่มขึ้น (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 66.7) มีความมั่นใจในการอธิบายเกี่ยวกับวัดหลังได้รับการอบรมเพิ่มมากขึ้น (อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 60.7) และเกือบทั้งหมดมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการฝึกอบรมโดยรวม อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดสูงถึง ร้อยละ 94

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า คะแนนประเมินหลังการอบรมและปฏิบัติตามคู่มือฯ ในครั้งที่ 1 ($\overline{X}$=69.79±12.92) และครั้งที่ 2 (ประเมินห่างจากครั้งแรก 1 สัปดาห์) ($\overline{X}$=81.42±9.62) สูงกว่าก่อนฝึกอบรมและปฏิบัติตามคู่มือฯ ($\overline{X}$=52.12±12.92) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (ตารางที่ 2) อย่างไรก็ตาม พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง (n= 30 ความคิดเห็น) ให้ข้อเสนอแนะว่า กิจกรรมที่เข้าร่วมเป็นกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ควรจัดกิจกรรมเช่นนี้ต่อไปอีกเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่ต้องการให้เพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรมมากขึ้น ร้อยละเท่ากันคือ 33.3

ตารางที่ 2 คะแนนการประเมินผลก่อนและหลังการอบรมและฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ (n = 33)

การประเมิน	n	Mean	SD	t	p-value
ครั้งที่ 1 (ประเมินผลหลังการอบรมและฝึกปฏิบัติ ครั้งแรก)					
ก่อนการอบรม	33	52.12	12.92	-9.620	.000*
หลังการอบรม	33	69.79	12.92		
ครั้งที่ 2 (ประเมินผลห่างจากครั้งที่ 1 -- 1 สัปดาห์)					
ก่อนการอบรม	33	52.12	12.92	-16.415	.000*
หลังการอบรม	33	81.42	9.62		

* paired t-test, $p<.05$

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ครึ่งหนึ่งให้ความเห็นว่า การบรรยายของพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดีมากถึงมากที่สุด (เยี่ยมมาก) และร้อยละ 41.7 เห็นว่าสิ่งที่บรรยายน่าสนใจ มีประโยชน์ และให้รายละเอียดดี มีเพียงร้อยละ 19.4 ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เห็นว่าพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างควรได้รับการฝึกออกเสียงเพิ่มเติม และร้อยละ 5.6 ควรลดความประหม่าหรือความอายลง ในด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับฟังการบรรยายจากพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 66.7 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (เยี่ยมมาก) และร้อยละ 33.3 มีความซาบซึ้งต่อการบรรยาย และโดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการที่พระภิกษุสามเณรเป็นผู้บรรยายในวัด และมีความพึงพอใจอย่างยิ่งและเห็นว่าเป็นประโยชน์มากถ้าพระสงฆ์เป็นผู้นำบรรยายเรื่องราวในวัด

อภิปรายผล

การสร้างคู่มือฯ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง ผลการศึกษาชี้ว่า ประสิทธิภาพของคู่มือ (E1/E2) เท่ากับ 69.79/81.42 และช่วยพัฒนาทักษะการพูดด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรที่เข้าร่วมการวิจัยให้ดีขึ้นชัดเจน เห็นได้จาก ผลคะแนนประเมินหลังการอบรมและฝึกปฏิบัติตามคู่มือฯ ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 สูงกว่าก่อนฝึกอบรมและปฏิบัติตามคู่มือฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อธิบายได้ว่า พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบมีแบบแผนโดยใช้ คู่มือฯ ที่สร้างขึ้นเป็นแนวทางซึ่งมีประสิทธิภาพมีองค์ประกอบครอบคลุมทั้งเนื้อหาความรู้ แนวทางการตอบคำถาม และการใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ และแผนการฝึกอบรมและปฏิบัติ พร้อมทั้งแบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ใช้วัดผลได้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้ง มีการจัดเป็นกลุ่มฝึกปฏิบัติโดยคละกันระหว่างกลุ่มที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษดีและพอใช้ เพื่อช่วยเหลือ เรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการใช้เทคนิคการสาธิตการบรรยาย เทคนิคกิจกรรมคู่ (Pair work) เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูล การสัมภาษณ์ เป็นต้น การชี้แนะข้อบกพร่องโดยอาจารย์ผู้สอนทั้งการพูดและการใช้สีหน้าท่าทาง ทั้งในฐานฝึก สถานการณ์จำลองในสถานที่จริง และสถานที่จริง ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการดู ฟัง และกระทำ หลายครั้ง ซ้ำๆ ทั้งวันเสาร์และอาทิตย์ จำนวน 8 ครั้ง พร้อมทั้งได้รับเอกสารการฝึกเพื่อฝึกด้วยตนเองที่วัดร่วมด้วย

ลิทเทิลวูด (Littlewood, 1995, 16-17) กล่าวว่า หลักการและวิธีการในการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารมีหลายแนวทาง ได้แก่ ผู้สอนใช้กิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้สื่อสาร โดยใช้โครงสร้างภาษาตามที่ได้เรียนมา เน้นวัตถุประสงค์เพื่อสื่อความหมายโดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ ผู้สอนอาจใช้วิธีให้ผู้เรียนฝึกการออกเสียงตาม ฝึกพูดบทสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดโดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Communicative activities) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการฝึกกิจกรรมต่างๆ เพื่อสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถโต้ตอบในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีและสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สก็อตต์ (Scott, 1981, 70-71) ที่สรุปว่าการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นกิจกรรมเพื่อฝึกการพูดการสื่อสารจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้นผู้เรียนจะต้องสามารถใช้ภาษาตามหลักภาษาและโครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้การสื่อสารบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเนชั่น (Nation, 1990) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนใช้เวลาเพียง 7-8 ครั้งเท่านั้นก็สามารถที่จะจดจำคำศัพท์ได้และจะจำได้ดียิ่งขึ้นถ้านำไปใช้โดยการสื่อสารสำหรับการออกเสียงและสำเนียงภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียนที่จะออกเสียงให้ได้ดีและเหมือนกับเจ้าของภาษา นอกจากนี้ ออร์สทีนและลาสเลย์ (Ornstein & Lasley II, 2000, 190) ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการฝึกและปฏิบัติ สรุปว่า เมื่อผู้สอนให้คำแนะนำ คำอธิบาย และป้อนกลับแก่ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้สอนที่ให้ความสนใจผู้เรียนมากเท่าไร ผู้เรียนก็ยิ่งสนใจในการฝึกปฏิบัติเท่านั้น สอดคล้องกับการวิจัยของ หวง เฉียว หัว (Huang Xiao Hua, 1985) ที่ศึกษาถึงกลวิธีการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาอังกฤษ

เป็นภาษาต่างประเทศ พบว่า กลวิธีการเรียนภาษามีส่วนช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เช่น การสนทนากับเพื่อน ครู และเจ้าของภาษาเมื่อมีโอกาส การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการใช้ภาษา อาจกล่าวได้ว่า ผู้เรียนที่มีกลวิธีการเรียนเป็นของตนเองและมีลักษณะนิสัยในเรื่องการใช้ภาษาที่มุ่งมั่นในการเรียนรู้ ใฝ่รู้ และมีความกระตือรือร้นที่จะใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่เสมอ จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่ดี และสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลรัตน์ เทอรเนอร์ ธัญญวลัย และคณะ (2553, 39) ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษด้วยการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้วยการฝึกทักษะต่างๆ โดยเฉพาะด้านการพูดทั้งในห้องเรียนและในสถานการณ์จริง โดยให้นักศึกษาจัดโครงงานที่มีการให้ความรู้ด้านสุขภาพให้กับนักเรียนชาวต่างชาติ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าคู่มืออบรมจะช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกานต์ ลอมศรี และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2559) ที่พบว่า ครู คู่มือ และการสนับสนุนเพื่อให้คู่มือบรรลุผลการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลให้นักเรียนมีกระบวนการสร้างความรู้ขึ้นมาในความจำระยะสั้น แล้วจะส่งผลไปยังความจำระยะยาวได้มากและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลที่ได้คือนักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น

นอกจากนั้นแล้ว การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างประเทศต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นของพระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่พบว่า ครึ่งหนึ่งให้ความเห็นว่า การบรรยายของพระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดีมากถึงมากที่สุด (เยี่ยมมาก) และร้อยละ 41.7 เห็นว่า สิ่งที่บรรยายน่าสนใจ มีประโยชน์ และให้รายละเอียดดี ด้านความพึงพอใจพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (เยี่ยมมาก) ร้อยละ 66.7 และร้อยละ 33.3 มีความซาบซึ้งต่อการบรรยาย และโดยภาพรวมมีความพึงพอใจต่อการที่พระภิกษุสามเณรเป็นผู้บรรยายในวัด และมีความพึงพอใจอย่างยิ่งและเห็นว่าเป็นประโยชน์มาก ถ้าพระสงฆ์เป็นผู้นำบรรยายเรื่องราวในวัด อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบางส่วนเห็นว่า พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่างควรได้รับการฝึกออกเสียงเพิ่มเติม (ร้อยละ 19.4) และลดความประหม่าหรือความอายลง (ร้อยละ 5.6) อธิบายได้ว่า การใช้คู่มือฯ ที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีจุดเด่นคือ (1) ความครอบคลุมของเนื้อหาความรู้ แนวทางการตอบคำถาม และการใช้รูปแบบโครงสร้างพื้นฐานในการสนทนาและการบรรยายภาษาอังกฤษ และ (2) แผนการฝึกอบรมและปฏิบัติ พร้อมทั้งแบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ใช้วัดผลได้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งการจัดกลุ่มคละกันระหว่างกลุ่มที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษดีและพอใช้แล้วฝึกปฏิบัติร่วมกัน เพิ่มโอกาสการเรียนรู้ รวมถึงการใช้เทคนิคการฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย ฝึกปฏิบัติทั้งแบบฐานฝึก สถานการณ์จำลองในสถานที่จริง และสถานที่จริงด้วยการดู ฟัง และกระทำ หลายครั้งซ้ำๆ พร้อมทั้งได้รับเอกสารการฝึกเพื่อฝึกด้วยตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะการพูดด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรที่เข้าร่วมการวิจัยให้ดีขึ้นชัดเจน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศได้รับข้อมูลความรู้เกี่ยวกับวัด และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (เยี่ยมมาก) ซาบซึ้งต่อการบรรยายและเห็นอีกว่า เป็นประโยชน์มากถ้าพระสงฆ์เป็นผู้นำบรรยายเรื่องราวในวัด แต่จุดด้อยของคู่มือฯ คือ ระยะเวลาในการฝึกที่น้อยและควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในปัจจุบันมาใช้ร่วมด้วย รวมทั้งปัจจัยจากผู้รับการฝึก (พระภิกษุสามเณรกลุ่มตัวอย่าง) ที่มีพื้นฐานทักษะภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน จึงควรได้รับการฝึกเพิ่มเติมและควรลดความประหม่าหรือความอายลง

สรุปได้ว่า คู่มืออบรมทักษะการพูดภาษาอังกฤษด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิภาพและใช้พัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่พระภิกษุสามเณรในวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองได้ผลจริง

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ พระสังฆาธิการ และเจ้าอาวาสวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวควรให้การสนับสนุนแก่พระภิกษุสามเณรที่มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานและสนใจเป็นธรรมมัคคุเทศก์เผยแผ่พระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ได้รับการพัฒนาทักษะการพูด เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัด พระพุทธศาสนา และศิลปวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มาท่องเที่ยวประเทศไทย พร้อมทั้งได้เข้าใจพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นควบคู่ไปด้วย

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่ ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยด้านการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทยและท้องถิ่นของชาติ โดยเน้นวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว นับเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจของประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่เป็นส่วนสำคัญยิ่ง ให้เกิดผลผลิตจากการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มอบองค์ความรู้และข้อเสนอแนะที่มีคุณูปการร่วมสร้างผลผลิตการวิจัยให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณชน ท้ายสุด ขอขอบคุณพระภิกษุสามเณรที่เข้าร่วมการวิจัยทุกรูปที่ได้เอื้อเฟื้อเวลา ความเพียร และศักยภาพจนการวิจัยนี้บรรลุผล

เอกสารอ้างอิง

กมลรัตน์ เทอรเนอร์, ธัญญวลัย บุญประสิทธิ์ และสุนทรี ภิญโญมิตร. (2553). ผลการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยบูรณาการกับโครงการบริการวิชาการ. *การพยาบาลและการศึกษา*, *3*(2), 28-43.

กรรณิกา คำดี. (2557). วัดและศาสนสถานในมิติของการท่องเที่ยว. *วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, *4*(2), 177-188.

พระสุธีรัตนบัณฑิต และพระใบฎีกาสัญญา อภิวณฺโณ. (2529). ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมของไทยและอาเซียน. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, *1*(3), 7-24.

ภัชรบถ ฤทธิ์เต็ม. (2550). *รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในวัด*. จังหวัดเชียงใหม่: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่.

มูลนิธิพระธรรมกาย. (2553). *บทบาทสถาบันพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทย*. สืบค้นจาก http://www.dmc.tv/ forum/index.php?showtopic =1771

สกานต์ ลอมศรี และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2559). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูชาวต่างชาติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, *17*(1), 91-102.

สันติ เล็กสุขุม. (2538). *ศิลปะภาคเหนือ : หริภุญชัย-ล้านนา*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่. (2557). ข้อมูลวัดในจังหวัดเชียงใหม่. สืบค้นจาก http://www.cmi.onab.go.th/

Huang-Xiao-Hua.Chinese. (1985). *EFL Students' Learning Strategies for Communication*. TESOL Quarterly,
Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The action research planner*. Geelong: Deakin University Press.
Littlewood, W. (1995*). Drama Techniques in Language Learning*. Cambridge University Press.
Nation, I. S. P. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary*. New York: Newbury House Publishers.
Ornstein, A. C. and Lasley, T. J. (2000). *Strategies for Teching 3rd ed*. New York: McGraw-Hill Companies.
Rovinelli, R. J., and Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. Dutch *Journal of Educational Research*, *2*, 49-60.
Scott, R. (1997). *Communication in the Classroom*. Essex: Longman Group Ltd,.